

EFEKAT FIZIKALNE TERAPIJE NA ELEKTRODIJAGNOSTIČKE PARAMETRE I KVALITET ŽIVOTA BOLESNIKA SA DISTALNOM SIMETRIČNOM SENZOMOTORNOM DIJABETESNOM POLINEUROPATIJOM

Vesna Grbović¹, Aleksandra Jurišić-Škevin^{1,2}, Aleksandar Đukić^{2,3}, Mirjana Petrović⁴, Nataša Zdravković Petrović²

¹Centar za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju, Klinički centar „Kragujevac“, Kragujevac

²Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu, Kragujevac

³Centar za endokrinologiju, dijabetes i bolesti metabolizma, Klinički centar „Kragujevac“, Kragujevac

⁴Klinika za neurologiju, Klinički centar „Kragujevac“, Kragujevac

SAŽETAK

Cilj. Utvrditi efekat fizikalne terapije na elektrodijagnostičke parametre n. peroneusa i n. suralis (brzinu provođenja, latenciju, amplitudu) i na kvalitet života kod bolesnika sa distalnom simetričnom senzomotornom dijabetesnom polineuropatijom.

Metode. Kliničkom studijom obuhvaćeno je 30 ispitanika koji boluju od diabetes mellitusa tip 2 i kod kojih je na osnovu kliničkih simptoma i znakova i parametara elektromioneurografskog nalaza postavljena dijagnoza DSPN. Svaki od 30 bolesnika lečen je identičnom kombinacijom fizikalnih agenasa: pulsirajućim elektromagnetnim poljem i kineziterapijom. Fizikalna terapija je sprovedena u tri desetodnevne serije (pet dana u nedelji), sa pauzom od dva meseca između serija. Prilikom prijema bolesnika i po završetku treće serije terapija analizirani su sledeći parametri: Evropski test za ispitivanje kvaliteta života (EuroQol; EQ-5D) i kratka forma Mekgilovog upitnika o bolu.

Rezultati. Nakon sprovedene sve tri serije fizikalne terapije došlo je do statistički značajnog povećanja brzine provođenja levog n. peroneusa ($p = 0,027$) i oba n. suralis (desnog $p = 0,0063$; levog $p = 0,005$). Statistički je značajno smanjena latencija za oba n. peroneusa (desnog $p = 0,003$; levog $p = 0,006$). Analiza rezultata je ukazala na statistički visoko značajno smanjenje osećaja bola/nelagodnosti ($p < 0,001$) i visoko značajno smanjenje osećaja brige/potištenosti nakon sprovedenih fizikalnih procedura ($p < 0,001$). Uočeno je i statistički značajno povećanje vrednosti EQ-VAS nakon sprovedenih fizikalnih procedura ($p < 0,001$).

Zaključak. Dobijeni rezultati ohrabruju dalju primenu agenasa fizikalne terapije u lečenju senzomotorne dijabetesne polineuropatije.

Ključne reči: dijabetesne neuropatije; procena bola; kvalitet života; elektromagnetna polja; terapija vežbanjem.